

ското иго, но изобило усиление и разпространение на Ковратовата държава чрезъ завоевания. Повнататък Никифоръ ни извѣства, че Ковратъ „изпратилъ пратеници до Хераклия и сключилъ миръ съ него, който тѣ запазили до края на живота си; понеже Хераклии му изпратилъ подаръци и го почелъ съ титула патриций.“ Сжщото почти говори и Иванъ Никиу: „той завърза тѣсна дружба съ Хераклия I, който го бѣше обсиная съ благодѣния, и слѣдъ смъртта му останъ отъ признателностъ привързанъ къмъ дѣцата му и жена му Марина.“ При всичкото сходство, което на пръвъ погледъ се показва въ извѣстията на тѣзи двѣ хроники, не може да се не забѣлжи и една сжществена разлика. Ковратъ споредъ Никифора по-напрѣдъ свалилъ аварското иго и послѣ влѣзълъ въ сношение съ Хераклия и сключилъ миръ, на запазилъ този миръ до края на живота си, защото послѣдниятъ му изпратилъ подаръци и го наградилъ съ титула патриций; между това, споредъ думитѣ на Ивана Никиу, излиза, че Ковратъ по-напрѣдъ завързалъ дружба съ Хераклия и послѣ побѣдилъ всичкитѣ варвари и езичници, че поради тази дружба и благодѣния, съ които той го обсиная, и отъ признателностъ останълъ и слѣдъ смъртта му вѣренъ на семейството му. Но кой отъ двамата хронисти заслужава по-голямо довѣрие? Ние сме склонни въ това отношение да дадемъ прѣдпочтение на Ивана Никиу, едно, като съврѣменникъ, и друго поради пълнотата на неговитѣ извѣстия. Нѣма съмнѣние, че, понеже Ковратъ билъ кръстенъ, възпитанъ и израсълъ при императорския дворъ, то винаги сърцето му е теглило къмъ Византия, а послѣ, когато слѣдъ смъртта на чича си Органа, станълъ князь на българитѣ, той е завързалъ дружба съ византийския императоръ и е ималъ постоянни сношения съ цариградския дворъ. Тази дружба и тия сношения несъмнѣнно сж играли важна роля и въ свалинето на аварското иго. Прѣдъ видъ на различни политически съображения, Хераклии, за да се избави отъкъмъ Азия отъ вѣчния си врагъ, аварския ханъ, който въ съюзъ съ персийския царъ причинявалъ много злини на Византия, не е прѣставалъ да подканя Коврата да се освободи отъ аваритѣ и, може би, да му е помагалъ въ това дѣло ако не материално, то поне морално. Тукъ ние трѣба да съзираме ония благодѣния, съ които, казва Иванъ Никиу, Ковратъ билъ обсиная, а не въ подаръцитѣ на Византия, съ които тя е била щедра, за да расположи къмъ себе си варваритѣ, и не въ титула патриций, който въ онова врѣме византийскитѣ императори сж раздавали на варварскитѣ войводи, когато сж искали да полъснатъ тѣхното тѣснотинство и да направятъ съюзъ съ тѣхъ. — Колкото се отнася до годината, въ която е било прѣмахването на аварското иго, то нито единъ отъ нашитѣ хронисти не я опрѣдѣля точно. Споредъ Никифора излиза не по-рано отъ 635 год.; Иванъ Никиу вмѣсто разказа си за Коврата тамъ, гдѣто той излага събитията на Византия отъ 641 год., и ни го прѣдстави като такъвъ, който е вече побѣдилъ „всичкитѣ варвари и езичници“ и билъ до толкова силенъ и моцень, че се вмѣсвалъ